

POSTANOWIENIE

19 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 19 września 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J.P. i R.P.
przeciwko S. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 29 kwietnia 2022 r., II Ca 97/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od S. spółki akcyjnej w W. na rzecz J.P. i R.P.
kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W (dalej: Bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu, oddalającego apelację skarżącego od wyroku Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie z powództwa J.P. i R. P. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów

(art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Podniósł przy tym, że wykładni wymagają art. 385¹ § 1 i 2 k.c., w zakresie, w jakim odnoszą się one do skutków uznania postanowień umownych za abuzywne i możliwości zastąpienia takich postanowień przepisami dyspozytywnymi.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), ujętego w pytaniu o to, „czy brak możliwości oszacowania kwoty, którą strona umowy kredytu będzie świadczyć w przyszłości stanowi *per se* o niejednoznaczności tego postanowienia umownego, a w konsekwencji, czy postanowienie takie powinno podlegać badaniu pod kątem abuzywności”.

Potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15).

Z kolei skuteczne przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany

jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych.

Obie spośród przytoczonych przez pozwanego przyczyn kasacyjnych wymagają zatem, by kwestia, która zdaniem skarżącego wymaga rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, występowała w sprawie, to jest by rozstrzygnięcie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) lub rozwianie wątpliwości co do prawidłowej wykładni przepisów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) miało przełożenie na wynik postępowania zainicjowanego skargą kasacyjną.

W niniejszej sprawie powyższe wymaganie nie zostało spełnione. Obie przywołane przez Bank przyczyny kasacyjne odnoszą się do problematyki tzw. klauzul abuzywnych. Tymczasem Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał, że podstawą jego rozstrzygnięcia – alternatywną wobec rozważań co do niedozwolonych postanowień umownych – była ocena, że łącząca strony umowa jest nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. z uwagi na jej sprzeczność z art. 353¹ k.c. Ocena ta nie tylko nie znalazła odzwierciedlenia w wywodach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, lecz także nie została przez skarżącego dostrzeżona i zakwestionowana w ramach podstaw skargi. Tym samym żaden z możliwych kierunków oceny kwestii, które przez pozwanego zostały przedstawione jako wymagające rozważenia przez Sąd Najwyższy, nie miałby przełożenia na wynik sprawy. W konsekwencji nie mogło nastąpić przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy jest bowiem związany podstawami skargi (art. 398¹³ § 1 k.p.c.) i nie może objąć oceną zagadnień pominiętych w tych podstawach – nawet jeśli stanowisko Sądu drugiej instancji w kwestiach nieobjętych zarzutami skarżącego okazałoby się *prima facie* niezasadne.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[ms]